

Vaasan Päivälehti

Täällä olemme:
www.vpress.ovh
24/7

Vaasan Päivälehti — Nro 7 — Sunnuntai, 15 helmikuuta, 2025 — Neljäs vuosikerta — ISSN 2954-243X

www.vpress.ovh

ÅBO AKADEMI

Tutkimus paljastaa – hyvä olo on iäkkäiden hoidon ydin

Uuden tutkimuksen mukaan trivsel eli hyvä olo arjessa ei ole vain tunne, vaan konkreettinen osoitus hoidon laadusta ja kestäväen vanhustenhuollon kulmakivi. Ann-Sofie Silvennoinen tarkasteli väitöskirjassaan vanhusten kokemuksia hoivakodeissa ja löysi viisi keskeistä tekijää, jotka vaikuttavat siihen, miten asukkaat kokevat elämänsä merkitykselliseksi.

Tutkimuksen mukaan tärkeim-

piä ovat asukkaan asenne omaan asumiseensa, hoidon taso, aktiivinen yhdessäolo, ympäristön laatu ja terveydentila. Erityisen voimakas yhteys oli sosiaalisella osallistumisella – aktiivisella seurustelulla ja yhteisöllisyydellä – joka lisäsi turvallisuuden ja hyvinvoinnin tunteita.

Silvennoinen korostaa, että monet hyvän olon elementit ovat suhteellisen helppoja toteuttaa: kotimaiset ja rauhalliset ympäristöt, asukkaiden elämänhistorian huomioimi-

nen ja aidot kohtaamiset voivat vähentää tarvetta laajoihin hoitotoimiin ja lääkitykseen.

Tämä uusi näkökulma haastaa vanhustenhuollon keskitymään pelkän hoidon sijaan kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin, mikä voi paitsi parantaa vanhusten elämänlaatua myös tukea hoivajärjestelmän kestävyttä pitkällä aikavälillä.

Lähde: Åbo Akademi – Trivsel är nyckeln till god vårdkvalitet och hållbar äldreomsorg (2.2.2026).

AUTOILU

Tilastokeskus: Uusista henkilöautoista jo 60 % ladattavia – sähköautoilu mullistaa tien päälle

Täyssähköautojen osuus oli 46 %, ja ladattavien hybridien 14 %, mikä yhteensä tekee juuri 60 %. Tämä tarkoittaa sitä, että perinteiset bensiini- ja dieselautot ovat yhä vähemmistössä uusien autojen markkinoilla.

Sähköautojen ja ladattavien hybridien suosio kasvaa kotimarkkinoilla kahdesta syystä: hintoja painavat alhaisemmat käyttökustannukset ja kiristyvät päästötavoitteet, mutta myös latausinfrastruktuurin paraneminen ympäri Suomen. Autojen ostajat ovat entistä valmiimpia valitsemaan ympäristöystävällisemmän vaihtoehdon, vaikka markkinoilla on edelleen paljon perinteisiä malleja.

Tämä kehitys ei ole vain tilasto-ilmiö vaan muuttaa koko liikennettä: kun yli puolet uusista autoista on ladattavia, se heijastuu paitsi päästöihin myös siihen, miten suomalaiset ajavat ja suunnittelevat liikkumistaan. Tulevaisuudessa sähköinen autoilu saattaa olla sääntö – ei poikkeus.

Lähde: Tilastokeskus

Suomalaisten autoilu on kääntymässä sähköiseksi: tilastokeskuksen mukaan tammikuussa 2026 rekisteröidyistä uusista henkilöautoista 60 % oli ladattavia – joko täyssähköautoja tai ladattavia hybridejä.

Luku on noussut voimakkaasti verrattuna aiempiin vuosiin ja kertoo selvästä trendistä kohti vähäpäästöisiä ajoneuvoja.

Tilastokeskuksen tuoreessa tiedotteessa kerrotaan, että tammikuussa ensirekisteröitiin 5 462 uutta henkilöautoa.

KORKEIN OIKEUS

Korkein oikeus ottaa Isonkyrön koulusurman valmistelun käsittelyyn – syyttäjän vaade kovenee

Korkein oikeus on myöntänyt syyttäjälle valitusluvan suuressa ja vakavassa rikosasioissa, joissa käsitellään Isonkyrön kouluun kohdistuneen koulusurman valmistelua. Tapauksessa Vaasan hovioikeus säilytti aiemman tuomion, mutta syyttäjä hakee nyt korkeimmasta oikeudesta sitä, että vastaaja tuomittaisiin useammasta rikoksen valmistelusta kuin kärjääoikeudessa on katsottu.

Tapauksen taustalla on kesällä 2024 annettu

kärjääoikeuden tuomio, jossa Evita Kolmonen sai yli kolme vuotta vankeutta törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta ja ampuma-aserikkomuksesta.

Vaasan hovioikeus ei muuttanut tuomiota, mutta syyttäjä haluaa nyt koventaa käsittelyä ja mahdollisesti myös koventaa rangaistusta, jos korkein oikeus katsoo valmistelurikoksia olleen useampia.

Juristin mukaan oikeusky-symys liittyy siihen, tulisiko rikoksia yhdistää yhdeksi vai käsitellä erillisinä, ja se voi vaikuttaa myös rangaistuksen mit-taamiseen. Asia odottaa

vastapuolen vastausta, ja alustavan arvion mukaan korkein oikeus saattaa ottaa tapauksen käsittelyyn ensi kesänä.

Tämä ratkaisu herättää keskustelua siitä, miten vakavien rikosten valmistelua arvioidaan eri oikeusasteissa ja milloin valmistelua voidaan pitää useampana rikoksen suunnitelmalla. Vaikka kyse ei ole varsinaisesta tuomiosta, valituslupa on merkittävä askel oikeudenkäynnissä, joka koskettaa koko yhteiskuntaa.

Lähde: Yle Uutiset – Isonkyrön koulusurman valmistelu käsitellään korkeimmassa oikeudessa (2.2.2026)

Viikon kuva:

Talvi

VAASA

Vaasassa etsitään nuoria esiintyjiä – kulttuurifestivaali kutsuu mukaan

Nuorten taiteilijoiden ja esiintyjien kannattaa olla kuulolla: Vaasan Nuori kulttuuri-festivaali, joka järjestetään 17.–18.4. Vaasan pääkirjaston Draama-salissa ja muissa tiloissa, hakee nyt 13–29-vuotiaita esiintyjiä ja tekijöitä.

Festivaali on osa valtakunnallista Nuori kulttuuri-liikettä, joka nostaa nuorten omaehtoista kulttuuritoimintaa esiin ja tarjoaa alustan omien teosten esittämiseen.

Mukaan voivat hakea bändit, artistit, teatteri- ja tanssiryhmät sekä visuaalisen taiteen tekijät; esimerkiksi videoteokset, installaatiot, piirustukset tai animaatiot ovat tervetulleita.

Haku päättyy 15.3.2026, joten nyt kannattaa toimia nopeasti. Tapahtumakoordinaattori Max Bäckman kertoo, että festivaali tarjoaa paitsi lavan ja yleisön myös mahdollisuuden oppia, ver-

kostoitua ja saada kokemusta kulttuurituotannosta.

Tämä on loistava mahdollisuus nuorille saada näkyvyyttä ja tuoda oma luovuus esiin julkisessa tapahtumassa – hae mukaan ja tee kesäsi unohtumattomaksi! Lähde: Vaasan kaupungin tiedote – Vaasan Nuori kulttuuri-festivaalille haetaan esiintyjiä, 9.2.2026. (9.2.2026).

TÄNÄÄN

PÄÄKIRJOITUS

Mikä olisi oikea ikäraja somekieltoon? – Suomi puntaroi sosiaalisen median rajoituksia lapsille ja nuorille

Onko aika sanoa stop ja laittaa some kiinni kaikilta alle 15-vuotiailta? Suomi on nyt tilanteessa, jossa se ei voi enää sivuuttaa lasten ja nuorten sosiaalisen median käytön haittoja. Hallitus valmistelee rajoituksia, joissa tutkitaan mm. sosiaalisen median käyttöä alle 15-vuotiailta kokonaan kiellettäväksi lainsäädännöllä – ei vain vanhempien vapaaehtoisilla suosituksilla.

THL ja Opetushallitus esittivät jo tiukkoja suosituksia, joissa alle 13-vuotiailta ei suositella älypuhelin tai sosiaalista mediaa lainkaan, ja tämä on herättänyt laajaa keskustelua. Julkinen mielipidekin on kääntynyt siihen, että suuri osa suomalaisista kannattaisi somekiellon nostamista ainakin 15 ikävuoteen saakka.

Kritiikki kertoo kahdesta asiasta: lapset altistuvat yhä nuorempina haitalliselle sisällölle, mutta samalla some on myös pakka ystäville, ilmaisulle ja yhteisöllisyydelle. Rajoitukset voivat suojella lapsia kiusaamiselta, mielenterveysongelmilta

ja ruutuaikaongelmilta, joita tutkimukset yhä vahvemmin osoittavat.

Mutta mikä olisi oikea raja? 13, 15 vai jopa 16? EU-tason pohdintoissa 16 vuotta on noussut esiin, ja esimerkiksi Australiassa alle 16-vuotiaiden käyttö on jo nyt kielletty lailla. Pohjoismaissa Tanska ja Norja valmistelevat 15 vuoden rajoja, mikä heijastaa laajempaa pohdintaa lasten digiturvasta.

Kyse ei ole vain lainsäädännöstä. Se on keskustelu siitä, miten suojelemme lapsuuden kokemuksia, hyvinvointia ja kasvua digitaalisessa maailmassa, jossa algoritmit haastavat vanhemmat, opettajat ja päättäjät joka päivä. Onko 15 hyvä kompromissi? Vai onko se vasta alkusoihto pysyvämmälle kiellolle?

Lähteet: Valtioneuvoston kanslian muistio Sosiaalisen median käytön rajoittaminen lapsilta ja nuorilta; THL ja Opetushallitus digisuositukset; Yle uutiset; Public survey data.

UUTISET

ÅBO AKADEMI

Uusi alku Åbo Akademi – Gunilla Widén valittu rehtoriksi

Åbo Akademin hallitus on valinnut professori Gunilla Widénin yliopiston uudeksi rehtoriksi kaudelle 1.8.2026–31.7.2031. Widén on toiminut väliaikaisena

rehtorina huhtikuusta 2025 lähtien ja on nyt valmiina johtamaan yliopistoa kohti uutta vaihetta.

Widén on informaatiotutki-

muksen professori, jolla on laaja kansainvälinen tutkimustausta ja yli 120 teollista julkaisua. Hänen tutkimuksensa käsittelee muun muassa informaatiokäyttäytymistä, tiedonhallintaa ja yhteiskunnallisia tietoympäristöjä – osa-alueita, jotka ovat yhä tärkeämpiä nykypäivän tiedeyhteisöissä.

Valintaa on kuvattu tärkeäksi päätökseksi, sillä Åbo Akademi on viime vuosina uudistunut ja sopeutunut taloudellisiin ja rakenteellisiin haasteisiin. Hallitus korosti, että Widénin kokemus akateemisesta johtamisesta tekee hänestä sopivimman jatkamaan strategian toteuttamista.

Rehtorin tehtävä on ratkaista yliopiston identiteettiä ja toiminnan kehittämisessä sekä opiskelijoiden ja henkilökunnan tukemisessa. Widén on lupautunut jatkamaan avointa dialogia koko akateemisen yhteisön kanssa ja vahvistamaan Åbo Akademin asemaa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.

Lähde: Åbo Akademi

WÄRTSILÄ

Suomalaista osaamista aavikolla: Wärtsilä nappasi jättisopimuksen Omanista!

Suomalainen konepajajätti Wärtsilä on solminut merkittävän jättisopimuksen Omanissa.

Yhtiö vastaa jatkossakin Musandam Power Companyn voimalaitoksen käytöstä ja kunnossapidosta seuraavat seitsemän vuotta. Sopimus on suoraa jatkoa kahdeksan vuotta kestäneelle onnistuneelle yhteistyölle, jos-

sa suomalaisteknologia on osoittanut luotettavuutensa vaativissa olosuhteissa.

Kyseessä ei ole mikään tahansa voimala: laitos toimii 15:llä Wärtsilä 34DF -monipolttoainemootorilla ja se on elintärkeä alueen sähkösaannille. Wärtsilän tarjoama elinkaari-palvelu takaa, että teho pysyy tapissa ja huollot hoituvat ammattitaidolla.

”Tämä on osoitus luottamuk-

sesta suomalaisesta laatuun”, markkinoilla kuiskitaan. Wärtsilä jatkaa näin vahvaa voittokulkuaan globaaleilla energiamaarkkinoilla, varmistaen samalla vakaan tulovirran vuosiksi eteenpäin.

Lähde: Wärtsilä Corporation (www.wartsila.com) Kuvateksti: Wärtsilä on jatkanut operointi- ja ylläpitosopimustaan Omanin Musandam Power Companyn, itsenäisen sähköntuottajan (IPP), kanssa vielä seitsemällä vuodella. © Wärtsilä Corporation

Photo Supplement

1870-luvun koneet
Maskiner på 1870-talet
Machines in the 1870s

VAASAN YLIOPISTO

”Ruokamaakunnan” superprofessori – tehtävänä teollisen kilpailukyvyn vahvistaminen

Vaasan yliopiston työelämäprofessori Juha Gröhn Vaasan yliopisto Kuva vapaasti käytettävissä

Entinen Atria-johtaja Juha Gröhn siirtyy työelämäprofessoriksi Seinäjoelle viemään tutkimusta ruuan tulevaisuuteen.

Vaasan yliopisto on nimittänyt pitkän linjan elintarvikeasiantuntijan Juha Gröhnin työelämäprofessoriksi. Hänen tehtävänä on edistää

koko elintarvikealan arvoketjun kasvua ja kilpailukykyä Suomen johtavassa ruokamaakunnassa, Etelä-Pohjanmaalla.

Professori on ainutlaatuinen yhteistyöhanke, jonka taustalla on laaja joukko paikallisia rahoittajia, yrityksiä ja julkisia toimijoita. Tämä osoittaa alan yhteistä si-

toutumista kehittää sektoria.

”Toivoisin pystyväni innostamaan yrityksiä ja tutkijoita aiempaa tiiviimpään yhteistyöhön. Tiede kulkee aina rinnan toimivan käytännön kanssa”, Gröhn toteaa.

Lähde: Vaasan yliopiston tiedote (10.2.2026).

KUOROFESTIVAALI

VAASAN KUOROFESTIVAALI TÄYTTÄÄ 32 VUOTTA – HUIKKIJOITA, SINFORNETTA JA KLASSIKOITA KÄYDÄÄN LÄPI

Vaasan kaupunki valmistautuu juhlimaan merkkipaalua, kun jo 32. peräkkäinen Vaasan Kuorofestivaali täyttää kaupungin kuorolauluilla 14.-17. toukokuuta 2026. Nelipäiväinen musiikkijuhla lupaa monipuolista ohjelmaa kaikenikäisille ja maakuun.

Festivaalin kärkinähtiin kuuluvat muun muassa suomalaisen a cappella

-musiikin mestari Club for Five, joka esiintyy lauantaina Ritz-klubilla. Yhtyeen repertuaari kuljettaa kuulijaa suomalaisen musiikin läpi eri aikakausilta. Myös Suomen Naiskuoroliiton vuoden kuoroksi valittu Jyväskylän naislaulajat saapuu Vaasan kaupungintalolle. Perjantaina täysi kuppi kuulijoiden odottaa, kun Helsingin kamarikuoro esiintyy Vaasan kirkossa yhdessä Vaasan kaupunginorkesterin kanssa, ja ohjelmassa ovat muun muassa

Rautavaaran ja Beethovenin teokset. Päivä on täynnä musiikkia: Wasa Sinfonietta ja Lapsikuoro Estradi tuovat lavalle Pikku Anka Vaakunokka -esityksen.

Festivaali on tapahtuma, joka yhdistää ammattilaiset ja harrastajat. Ohjelmassa on lisäksi runsaasti ilmaisia konsertteja eri puolilla kaupunkia.

Lähde: Vaasan kaupunki - Vasa stad / Tiedote 15.1.2026

VANHA VAASAN MUSEO

Ilmainen taideilta Vanhan Vaasan museossa – videoita, installaatioita ja keskustelua

Perjantaina 20. helmikuuta klo 16–20 Vanhan Vaasan museo muuttuu monitaiteellisen taideiltaan näyttämöksi, kun taideprojekti Mitä on jäljellä muistojen temppelissä esitellään yleisölle. Tapahtuma on maksuton ja avoin kaikille.

Taiteilijat Bekim Hasaj ja Valentina Gelain esittelevät projektiaan, joka on syntynyt yhteisötutkimuksen, videotaiteen ja paikka-kohtaisten installaatioiden kautta. Illan aikana nähdään ennen julkaisemattomia dokumentti- ja taidevideoita sekä Loukon tuvassa esillä olevia alkuperäisiä teoksia.

Lisäksi keskustellaan taiteen ja kulttuurin tulevaisuudesta: taiteilijat kertovat suunnitel-

mistaan laajentaa projektia Palosaaren entiselle teollisuusalueelle yhteistyössä Vaasan kaupungin kulttuurituottajan kanssa.

Museon kahvila palvelee vieraita tapahtuman ajan ja luo rennon ympäristön tutustua taiteeseen ja taiteilijoihin. Huomioi kuitenkin, että museon muut tilat ja pysyvä näyttely ovat suljettuja tapahtuman aikana.

Tämä ilta tarjoaa harvinaisen katsauksen siihen, miten nykytaide ja yhteisölliset prosessit voivat yhdistyä ja avata uusia näkökulmia sekä paikalliseen historiaan että tulevaisuuden kaupunkitilaan.

Lähde: Vaasan kaupungin tiedote – Taide-tapahtuma Vanhan Vaasan museossa 20.2., 10.2.2026.

ÅBO AKADEMI

Tutkimus paljastaa – kannattajat sokaistuvat, kun poliitikko ajattelee kuten he

Uusi Åbo Akademin tutkimus paljastaa, että vaikka kansalaiset sanovat vastustavansa korruptiota, he ovat taipuvaisia ohittamaan sen, jos poliitikko jakaa heidän poliittiset näkemyksensä.

Tämä havainto perustuu kyselytutkimukseen,

joka tehtiin kymmenessä eurooppalaisessa demokratiassa ja johon osallistui noin 13 000 ihmistä.

Tutkimuksessa vastaajat arvioivat kuvitteellisia poliitikkoja, joiden ominaisuuksiin sisältyi myös korruptioon viittaavia piirteitä ja poliittisia näkemyksiä. Tulokset

kertovat, että vastaajat antoivat lempeämmän arvion korruptoituneesta poliitikosta, joka taas oli samaa mieltä heidän kanssaan poliittisesti.

Arkielämässä tämä saattaa merkitä, että ideologinen samaistuminen painaa vaakakupissa enemmän kuin rehellisyys tai eettiset normit, varoittaa projektin vetäjä Henrik Serup Christensen.

Tutkimus herättää kysymyksiä siitä, miten demokratia toimii, jos äänestäjät ovat taipuvaisia hyväksymään väärinkäytöksiä omien mielipiteidensä perusteella. Tämä voi vaikuttaa siihen, miten korruptiota käsitellään politiikassa ja miten poliitikkojen uskottavuutta arvioidaan tulevaisuudessa.

Lähde: Åbo Akademi – Vi ogillar korruption men kan se mellan fingrarna när politikern tycker lika som oss, 29.1.2026.

RUOKAVALIO JA TERVEYS

Kaksi omenaa päivässä on hyväksi terveydelle

Sanonta ”omena päivässä pitää lääkärin loitolla” saattaa tarvida päivitystä, sillä uudet tutkimukset viittaavat siihen, että kahden omenan päivittäinen nauttminen tarjoaa vielä suurempia terveyshyötyjä. Gastroenterologi tohtori Joseph Salhab korostaa, että runsaasti kuitua ja antioksidantteja sisältävät omenat edistävät maksan terveyttä, syövän ehkäisyä, painonhallintaa ja aineenvaihdunnan toiminnan parantamista (Salhab 2023). Tässä artikkelissa tarkastellaan tieteellistä näyttöä, joka tukee väitettä, jonka mukaan kaksi omenaa päivässä

voi parantaa yleistä hyvinvointia.

Kahden omenan terveyshyödyt päivässä

1. Maksan terveys ja vähentynyt rasvamaksatauti

Omenat sisältävät polyfenoleja, erityisesti flavonoideja ja pektiiniä, joiden on osoitettu vähentävän maksan rasvan kertymistä. The American Journal of Clinical Nutrition -lehdessä julkaistussa tutkimuksessa havaittiin, että omenan polyfenolit vähentävät merkittävästi oksidatiivisen stressin ja tulehduksen markkereita maksassa (Koutsos et al. 2015). Tohtori Salhab huomauttaa, että ”omenoiden antioksidantit ja kuidut auttavat vähentämään maksatautiin riskiä” (Salhab 2023).

2. Paksusuolen syövän ehkäisy

Omenoiden korkea kuitupitoisuus edistää suo-

liston terveyttä lisäämällä hyödyllisiä bakteereja ja vähentämällä syöpää aiheuttavia yhdisteitä paksusuolella. Public Health Nutrition -lehdessä julkaistussa meta-analyysissä todettiin, että säännöllinen omenoiden kulutus liittyy 20 % pienempään paksusuolen syövän riskiin (Fabiani et al. 2016). Tohtori Salhab korostaa, että ”omenoiden suojaavat yhdisteet vähentävät paksusuolen syövän riskiä” (Salhab 2023).

3. Parempi kolesterolin ja veren sokerin hallinta

Omenat sisältävät runsaasti liukoista kuitua, erityisesti pektiiniä, joka sitoutuu suoliston kolesteroliin ja helpottaa sen erittymistä. JAMA Internal Medicine -lehdessä tehty tutkimus osoitti, että päivittäinen omenan saanti alentaa LDL-kolesterolia jopa 10 % (Hyson et al. 2015). Lisäksi omenakuidun hidas

ruoansulatus auttaa vaikuttamaan verensokeritasoihin, mikä vähentää diabeteksen riskiä (Salhab 2023).

4. Painonhallinta ja kylläisyys

Omenoiden kuitu- ja vesipitoisuus lisää kylläisyyttä ja vähentää kalorien kokonaissaantia. Appetite-lehdessä tehdyssä tutkimuksessa havaittiin, että osallistujat, jotka söivät omenoita ennen ateriala, kuluttivat vähemmän kaloreita kuin ne, jotka eivät söneet (Flood-Obbagy ja Rolls 2009). Tohtori Salhab toteaa, että omenat ovat ”loistava välipala painonhallintaan” (Salhab 2023).

5. Mielenterveyshyödyt
Fyysisen terveyden lisäksi omenat voivat tukea myös henkistä hyvinvointia. Singaporen kansallisen yliopiston tutkimuksessa havaittiin, että hedelmien, mukaan lukien omenoiden, kulutus on yhteydessä pienempään masennusriskiin iäkkäillä aikuisilla (Goh et al. 2022).

Tieteellinen näyttö tukee vahvasti kahden omenan päivittäisen kulutuksen terveyshyötyjä. Maksan suojauksesta mielen terveyteen omenat ovat kustannustehokas ja luonnollinen tapa parantaa yleistä hyvinvointia. Kuten tohtori Salhab toteaa, ”Kaksi omenaa päivässä voi parantaa merkittävästi monia terveyden osa-alueita” (Salhab 2023).

LÄHTEET:

Fabiani, Roberto, Minelli Liliana, and Patrizia Rosignoli. 2016. ”Apple Intake and Cancer Risk: A Systematic Review and Meta-Analysis of Observational Studies.” Public Health Nutrition 19 (14): 2603–2617.

Flood-Obbagy, Julie E., and Barbara J. Rolls. 2009. ”The Effect of Fruit in Different Forms on Energy Intake and Satiety at a Meal.” Appetite 52 (2): 416–422.

Goh, Xin Yi, Li Ling Tan, and Ee-Heok Kua. 2022. ”Fruit Consumption and Depression in Older Adults: Findings from the National University of Singapore Aging Study.” Journal of Affective Disorders 300: 246–252.

Hyson, Dianne A., David J. A. Jenkins, and Mark A. Pereira. 2015. ”The Effect of Apple Fiber on Lipid Metabolism in Healthy Individuals.” JAMA Internal Medicine 175 (4): 645–651.

Koutsos, Athanasios, Julie A. Lovegrove, and Kieran M. Tuohy. 2015. ”Apples and Cardiovascular Health—Is the Gut Microbiota a Core Consideration?” The American Journal of Clinical Nutrition 101 (2): 251–259.

Salhab, Joseph. 2023. ”Why You Should Eat 2 Apples a Day.” Instagram post, August 4. Accessed October 10, 2023. <https://www.instagram.com/drjosephsalhab/>.

Huomautus lukijoille: Tämä artikkeli on tarkoitettu vain tiedoksi, eikä se korvaa ammattimaista lääketieteellistä neuvontaa. Kysy aina neuvoa lääkäriltäsi, jos sinulla on kysyttävää sairaudesta.

ELIQUIS

Eliquis-korvaushoito takaisin – tuhannet potilaat voivat huokaista helpotuksesta

Patenttitaistelun jälkeen verenohennuslääkkeiden hinnat nousivat pilviin ja monet eteisvärinästä kärsivät potilaat joutuivat pulaan. Eliquis muuttui yhtäkkiä kohtuuttoman kalliiksi, ja epävarmuus hoidosta kasvoi. Nyt tulee uutinen: lääke korvataan jälleen. Päätös on voimassa maaliskuun loppuun asti toistaiseksi – mutta jatkamisesta on paljon sanottavaa. Tuhansille suomalaisille tämä tarkoittaa turvallisempaa arkea ja vähemmän huolta sekä veritulpkien että lompakoiden suhteen.

Lähde: Lääkärilehti

LUONTO

Ympäristöbonus antoi 6 000 euroa

Vaasan Latulle

Hyviä uutisia ulkoilmaystäville Pohjanmaassa! Vaasan Latu ry saa 6 000 euron ympäristöbonuksen luonnon ja retkikohteiden kehittämisestä ja kunnostamisesta. Rahat menevät parannuksiin, jotka tekevät luontoon menemisestä helpompaa ja turvallisempaa – poluista levähdysalueisiin. Investointi on osa suurempaa kansallista ympäristöbonusta, joka vahvistaa kestävä matkailua ja ulkoilua ympäri maata.

MUSTASAARI

Uskallatko kävellä veden päällä?

Jäävaellus houkuttelee Norra Vallgrundissa Nyt on tilaisuutesi astua kirjaimellisesti merelle! Norra Vallgrundissa järjestetään yhteinen jäävaellus, jossa osallistujat voivat kokea talven taian läheltä. Oikeilla varusteilla ja turvallisella ohjauksella ainutlaatuinen luontokokemus odottaa kimaltelevien jääkenttien ja avoimien horisonttien yllä. Järjestäjät kuitenkin muistuttavat turvallisuudesta – jää on kaunista, mutta vaatii kunnioitusta.

Lähde: Mustasaaren kunta

JUNALIKENNE

Aalto-linja voi muuttaa kaiken – nopeat junat Turun ja Vaasan välillä?

Unelma nopeasta junayhteydestä Turun ja Vaasan välillä elää – ja nyt yleisö on kutsuttu tiedotustilaisuuteen niin kutsutusta Aalto-linjasta. Hanke voi radikaalisti lyhentää matkustusaikoja ja vahvistaa koko länsirannikon kilpailukykyä. Kannattajat puhuvat tulevaisuuden ilmastoälykkäistä liikenteestä, kun taas kritiikot pohtivat kustannuksia. Yksi asia on selvä: junaongelma on sitouttava.

Lähde: Mustasaaren kunta

RAIPPALUODON SILTA

Replot Bridgen yleisön suosikki – vuoden valaistusesine

Ikoninen Raippaluodon silta on jälleen valloittanut ihmisten sydämet. Vuoden valaistusesine -kilpailussa silta on noussut yleisön suosikiksi. Upealla valaistuksellaan se valaisee Kvarkenin pimeyttä ja on muodostunut maamerkiksi jopa öisin. Nyt jää nähtäväksi, riittääkö kansan tuki voittoon asti.

Lähde: Mustasaaren kunta

PSYKIATRIA

Psykiatrian menestys – terveydenhuoltouudistus vei heidät finaaliin!

Psykiatrian hoitoprosessin radikaali uudistus on tuottanut sensaatiomaisia tuloksia. Uusi malli on virtaviivaistanut hoitoketjua, parantanut potilaiden pääsyä hoitoon ja lyhentänyt tarpeettomia odotusaikoja. Nyt työ on herättänyt kansallista huomiota – uudistus on edennyt aina arvostetun laatukilpailun finaaliin asti. Menestyksen taustalla on tarkoituksellinen kehitystyö ja vahva potilaskeskeisyys.

Lähde: Hyvinvointialue

HYVINVOINTIALUE

Apua arkeen nyt myös Närpiössä – perheneuvonta laajenee

Perheiden arkeen ja vanhemmuuden haasteisiin tarjottava perheneuvonta laajenee nyt Närpiöön, kun Pohjanmaan hyvinvointialue avaa palvelun koko Österbottens välfärdsalueelle. Aikaisemmin neuvontaa on

saanut vain Vaasan ja Pietarsaaren vastaanotoilta, mutta nyt tuki on saatavilla myös kotiseudulla.

Palvelu on tarkoitettu kaikille perheille, joissa on alaikäisiä lapsia, ja se tarjoaa maksutonta, luottamuksellista apua

esimerkiksi ristiriitoihin, vanhemmuuden kysymyksiin, parisuhdeongelmiin tai huoleen lapsen käyttäytymisestä. Tarvittaessa neuvontaan voi osallistua myös etäyhteydellä.

Perheneuvonnan johtaja kannustaa perheitä ottamaan yhteyttä aikaisessa

vaiheessa, sillä pienetkin pulmat voivat muuttua suuriksi, jos niihin ei puututa ajoissa. Palvelu räätälöidään aina yhdyttömän luottamuksellisen.

Tämä laajennus on

monelle perheelle tervetullut apu arjen haasteisiin ja tukee hyvinvointia koko alueella. Neuvoja saa ilmaiseksi ja helposti omalla paikkakunnallaan.

Lähde: Pohjanmaan hyvinvointialue – Familjerådgivningen utvidgas till Närpes, 9.2.2026

EU

Von der Leyen: Venäjä saapuu neuvottelupöytään vain kovalla paineella

Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen totesi viime viikolla, että Venäjä ei tule aidosti neuvottelemaan Ukrainan sodan lopettamisesta ilman, että sille luodaan kovaa painetta lännestä.

Samalla EU esitteli uuden, 20. paketin pakotteita, jotka kohdistuvat Venäjän energia-, rahoitus- ja kaupan sektoreihin.

Von der Leyenin mukaan pelkkä diplomatia ei riitä: "Venäjä tulee pöytään vain, jos sitä painostetaan – ja vain sellainen paine toimii", hän ilmaisi Brysselissä. EU ehdottaa muun muassa täydellistä meriliikenteen kieltoa, joka liittyy Venäjän öljyn vientiin, sekä tiukem-

paa rajoitusta Venäjän pankkisektoriin.

Samanaikaisesti Yhdistyneen amerikkalais-ukrainalais-venäläinen neuvotteluyritys Abu Dhabissa on edennyt vanginvaihdon ja alustavien keskustelujen kautta – mutta aidon tuloksen saavuttaminen vaatii enemmän.

EU pyrkii nyt koordinoimaan painetta G7-kumppaneiden kanssa, koska Venäjän talous on edelleen sodan keskiössä. Von der Leyenin linja on selvä: pelkkä pöydän ääreen kutsuminen ei riitä – todellinen paine on ainoa kieli, johon Moskova vastaa.

Lähde: European Commission -komission tiedote 20. paketin pakotteista ja von der Leyenin lausunnot.

HYVINVOINTIALUE

Sairaanhoitaja puhelimellasi – terveydenhuolto siirtyy kotiisi

Nyt hoitajan toimisto mahtuu taskuusi. Uusi digitaalinen palvelu mahdollistaa potilaille nopean yhteyden terveydenhuollon ammattilaisiin matkapuhelimensa kautta. Sujuvien videokäyntien ja chat-arviointien avulla yksinkertaiset tapaukset voidaan hoitaa ilman fyysistä vastaanottoa. Tavoitteena on lyhyemmät jonot ja helpommin saatavilla oleva hoito – missä tahansa oletkin. Digitalisaatiota kuvataan ratkaisevaksi askeleeksi kohti tulevaisuuden terveydenhuoltojärjestelmää.

HYVINVOINTIALUE

Päivystyspoliklinikka avautuu Pietarsaaressa – odotusaikoja lyhennetään.

2. helmikuuta avautuu uusi päivystysklinikka Pietarsaaressa. Helpomman hoidon saatavuuden ansiosta toivotaan nyt, että hätäpalveluiden paine vähenee ja odotusajat lyhenevät merkittävästi. Uusi klinikka hoitaa akuutteja mutta hengenvaarattomia ongelmia – ja tarjoaa asukkaille nopeampaa apua silloin, kun sitä todella tarvitaan.

KORSNÄS

Asukkaat saavat valtaa rahaan Korsnäsisissä

Korsnäsisissä asukkaat voivat vaikuttaa siihen, miten osa kunnan varoista käytetään vuonna 2026. Asukkaiden budjetin kautta paikalliset asukkaat voivat ehdottaa ja äänestää toteutettavista hankkeista. Kaikki hyvinvointitoimenpiteistä konkreettisiin investointeihin voi toteutua – jos tuki on riittävän suuri. Demokraattinen kokeilu, joka voi muuttaa kunnan hallintoa. Lähde: Korsnäsin kunta, 2026

TILASTOKESKUS

Tilastokeskus siirtyy – uusi aikakausi Pasilassa

Nyt on selvää: Suomen tilastokeskus siirtyy Pasilan valtionvirastoon. Muutto merkitsee uutta vaihetta toimistolle ja tarkoittaa nykyaikaisempia työympäristöjä sekä tehokkaampaa tilojen käyttöä. Samaan aikaan useat valtiolliset toimijat kokoon-tuvat saman katon alle, mikä odotetaan vahvistavan yhteistyötä. Uudet tilat odotavat henkilökuntaa – ja uusi arkipäiväinen elämä Helsingin sydämessä. Lähde: Suomen tilastotiede, 2026

TILASTOKESKUS

Vienti räjähtää – palvelut ennätystasolla

Suomen vienti kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä – ja erityisesti palveluiden vienti rikkoi kaikki aiemmat ennätykset. Nousua pidetään myönteisenä merkinä globaalin epävarmuuden aikana. Teknologian ja asiantuntijapalveluiden kaltaiset yritykset ovat osaltaan vaikuttaneet nostoon. Jos tämä kehitys jatkuu, vienti voi olla talouden elpymisen keskeinen moottori. Lähde: Suomen tilastotiede, 2026

VALTIONEUVOSTO

Suomi julkaisee supersovelluksen Ukrainan sotakokemusten jälkeen!

Suomi tavoittelee nyt digitaalista huippuosaamista – kehittämällä täysin uuden sosiaalisen sovelluksen, joka perustuu Ukrainan sodan opetuksiin. Tuleva "Suomi-sovellus" kokoaa kaiken kriittisistä tiedoista tärkeisiin palveluihin yhteen paikkaan, jotta koko väestö pääsee nopeammin käsiksi kriisitilanteessa tärkeisiin tietoihin. Kansainvälisen kiinnostuksen odotetaan olevan valtavaa – ja Suomi haluaa olla eturintamassa siinä, miten sovellukset voivat vahvistaa koko yhteiskunnan turvallisuutta! Lähde: valtioneuvosto.fi

KAUPUNGINTEATTERI

Totuus paljastuu – Rakkaus, valheet ja petokset revähtävät Vaasan näyttämöllä!

Ensi-ilta siirretty 18. helmikuuta klo 19.00 asti

Florian Zellerin maailmankuulu komedia Totuus tekee historiallisesti ensiesiintymisensä Suomessa. Vaasan kaupunginteatterin lavalla nähdään näytelmä, joka repii valheiden verhon auki ja pakottaa yleisön kysymään: kannattaako totuutta koskaan kertoa?

Tarina seuraa Vincentiä, joka on naimisissa Sophien kanssa mutta on ra-

kastunut Paulin vaimoon Aliceen. Hän uskoo, että monet totuudet ovat parempi olla kertomatta – mutta valheiden verkko uhkaa ryöstäytyä käsistä. Komedian pyörteet vievät yleisön tilanteisiin, joissa suhteiden todellisuus ja illuusiot törmäävät räjähtävästi.

Zellerin La Vérité on yksi Ranskan teatterimaailman rakastetuimmista komedioista, ja se on jo viihdyttänyt yleisöjä yli 30 maassa. Vaasa on nyt

ensimmäinen suomalainen kaupunki, jossa teos saa oman tulkintansa.

Ohjaaja Emma Mattila lupaa yleisölle rytmikästä, terävää ja käänteitä täynnä olevaa esitystä, joka saa nauramaan – ja ehkä myös tunnistamaan piilossa olevia totuuksia omassa elämässä. Lähde: Florian Zellerin Totuus saa ensi-iltansa Vaasan kaupunginteatterissa 12.2.2026. Kuva Totuus (2026). Toni Ikola ja Milla Kangas. Kuva Guillaume Roujas

VAASAN YLIOPISTO

Uusi TexMat-automaatti pal-kitsee – vanhoista vaatteista rahaa taskuun!

VTT, Vaasan yliopisto, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus ja Emmy Clothing Company ovat kehittämässä uudenlaista TexMat-keräysautomaattia, jonka avulla kuluttajat voivat palauttaa kaikki käytetyt vaatteensa helposti ja saada siitä palkkion. Uusi automaatti hyödyntää tekoälyä ja tulevia digitaalisia tuotepasseja arvioidakseen vaatteiden kunnon ja jälleenmyyntikelpoisuuden.

TexMat poistaa käsinlajittelun – kuluttajan ei tarvitse erikseen lajitella vaatetta myyntiin tai kierrätykseen. Kaikki voidaan tuoda samaan automaattiin, joka jakaa tuotteet automaattisesti eri toimijoille myytäväksi tai kierrätettäväksi. Kun tuote myydään, automaatti hyvittää tuotosta suoraan kuluttajalle.

Hankkeen tavoitteena on merkittävästi lisätä tekstiilijätteen keräystä ja kierrätystä Euroopassa, missä jokainen tuottaa keskimäärin noin 16 kiloa tekstiilijätettä vuosittain, mutta suurin osa päätyy edelleen kaatopaikalle tai poltettavaksi.

Lähde: VTT ja Vaasan yliopisto kehittävät TexMat-keräysautomaattia käytetyille vaatteille. Kuva: Vaasan Yliopisto

ELÄMÄNKERTAKIRJASTO

NAISTEN ÄÄNI

Naisten Ääni -elämäkertakirjasto juhlii 11-vuotista taivaltaan – yli 1350 naisen tarina on jo tallennettuna ja jokaisen luettavissa

Naisten kokemukset, teot ja vaikutus yhteiskunnassa ovat pitkään olleet aliedustettuna historiankirjoituksessa. Yksitoista vuotta sitten perustettu Naisten Ääni -elämäkertakirjasto on muuttanut tätä suuntausta keräämällä ja julkaisemalla suomalaisten naisten elämäntarinoita verkossa.

Tähän mennessä on koottu jo yli 1360 elämäkerta, ja työ jatkuu edelleen!

Naisten Ääni -hanke sai alkunsa Suomalaisen Naisliiton aloitteesta ja on kasvanut vuosien saatossa merkittäväksi osaksi suomalaista historiankirjoitusta. Hankkeen tavoitteena on tallentaa ja jakaa tietoa siitä, miten naiset ovat vaikuttaneet yhteiskuntaan, miten he ovat eläneet ja millaisista haasteista he ovat selviytyneet.

Vuonna 2024 saavutettiin merkittävä virstanpylväs, kun elämäkertakirjastoon lisättiin tuhannes elämäkerta. Tällä hetkellä tarinoita on jo yli 1350, ja joukossa on myös vähintään 50 vaasalaisista naista, joiden elämä ja vaikutus näkyvät paikallisesti ja kansallisesti..

Esimerkkeinä Vaasaan liittyvistä elämäkertoista voidaan mainita Irma Rewell, Ritva Hyöky, Eeva Kauppi, Alexandra Frosterus-Sältin ja Rosina Heikel.

Vuonna 2017 Naisten Ääni-projekti hyväksyttiin Suomi 100-hankkeeksi.

Ja monet ammatit

Elämäkertakirjastossa esiintyvät lähes kaikki Suomessa olevat ammattiryhmät

Tässä muutama esimerkki niiden elämäkertojen määrästä joissa mainitaan tiettyä ammattia tai asemaa:

Kauppiaas 80 elämäkerta
Opettaja 77 elämäkerta
Sihteeri 79 elämäkerta
Kirjailija 77 elämäkerta
Professori 67 elämäkerta
Lotta 63 elämäkerta
Taiteilija 63 elämäkerta
Kirkkoherra 61 elämäkerta
Kansanedustaja 59 elämäkerta
Lääkäri 57 elämäkerta
Näyttelijä 55 elämäkerta
Pappi 54 elämäkerta
Kättilö 49 elämäkerta
Sairaanhoitaja 41 elämäkerta
Journalisti 39 elämäkerta
Diakonissa 37 elämäkerta
Siivooja 32 elämäkerta
Sotaveteraani 18 elämäkerta
Oopperalaulaja 11 elämäkerta
Kirjastoapulainen 1 elämäkerta

Tyypillisenä tosi mielenkiintoisesta tarinasta on esimerkiksi Beata Lundahlin elämäkerta. 1700-luvun loppuun mennessä Raahe oli yksi niistä kaupungeista, johon oli palkattu koulutettu, valan tehnyt kättilö. Raahessa mittavan työuran, 57 vuotta, kättilönä eli parnmorskana eli lapsenpäästäjänä teki Beata Lundahl. Kun kättilö astui virkaansa, hänen nimensä kuulutettiin kaikissa alueen kirkkoissa. Asuinpaikan piti olla kaikkien tiedossa ja kotiovelle piti ripustaa ammattimerkki. Beata auttoi virkauransa aikana maailmaan 2000 lasta.

Irma Rewell - Vaasan oopperan sielu

Kirjoittaja: Katarina Korkman

Sauli ja Merita Kentalan seitsemästä lapsesta vanhin, Irma Lahja syntyi viattomien lasten päivänä 1929 Kaustisella. Hänet vihittiin 1954 Vaasassa Tauno Emil Oskar Rewellin kanssa. Tauno Rewell toimi 1960-luvulla maan suurimpiin rautakauppoihin kuuluvan Vaasan Teräksen toimitusjohtajana. Hän oli vuosikymmenten ajan tunnettu hahmo Pohjanmaan ja Vaasan elinkeinoelämässä ja sai ansiostaan kauppaneuvoksen arvon.

Irma Rewell edusti urheilukilpailuissa Vaasan Vasanaa lajeinaan 100 metrin juoksu, aitaus ja pituushyppy. Hänen voitontaltonsa oli erityisen vahva: Rewell lähti aina kisaan voittamaan. Tarmokas ja määrätietoinen nainen oli jo nuorena lahjakas. Rewell opiskeli Helsingin yliopistossa liikuntatieteitä ja toimi opintojen jälkeen vuosina 1957–1990 Vaasan yhteiskoulun liikunnan ja terveysopin vanhempain lehtorina. Opettajana hän oli tiukka, mutta persoonallinen ja kannustava. Hän korosti erityisesti arkiliikunnan merkitystä. Naisten aseman ajaminen iskostui oppilaisiin jo varhain tyttöjen oman liikunnanopettajan toimesta. Opettaja Rewell kehotti äänestämään naisia.

Lue lisää - Läs mera
www.naistenaani.fi

Eeva Kauppi - arvostettu oikeuspsykiatri ja vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja

Kirjoittaja: Marjatta Björkås

Eeva Kaupin kunden sanan honto-ohje: "Tajavaa rakkaus, valvottu vapaus, lempeä väkivalta"

Lapsuus

Eeva Otilia Kauppi syntyi vuonna 1921 Märtyrjän suurperheen kymmenenä lapsena. Perheeseen syntyi yhdeksän lasta, joista yksi poika kuoli matassa raivonneeseen espanjankuumeeseen. Isä oli torpan poika Karlo Vihtori Haavisto, joka toimi peltorina Sigrid Otilia Tammelan kotitalossa.

Sigrid ihastui talon peltorin ja sai alkuvastustuksen jälkeen vanhempiensa suostuksen avioliiton solmimiseen. Nuorelleparille annettiin jopa rahoitus tilan ostoon Kokemäen Kaurolasta. Silloisen tavnan mukaan nuori isäntä raivasi suosta lisämaata sadon niin perheelleen keskikokoisen maatilan, jossa oli 20 ha viljeltyä ja 40 ha metsää. Sigridin isän vaatimuk-

Lue lisää - Läs mera
www.naistenaani.fi

Alexandra Theodora Frosterus-Sältin, unohdettu vaasalainen taiteilija

Kuuntele

Kuka on Suomen tunnetuin ja samalla unohdettuin naispuolinen taiteilija? Kenen teoksia miljoonat suomalaiset ovat ihastelleet yli sadan vuoden ajan? Kuka vaasalainen taiteilija on ollut unohdettu kymmenien vuosien ajan ilma, että Vaasassa olisi ainotakaan muistomerkkiä tai patsasta hänelle, pölymattakaan siitä, ettei kaupungissa ole yhtään hänen mukaansa nimettyä katu? Kuka on taiteilija, jonka terveyttä edistävää pöytäkirjaa koululaisemme ovat katselleet 120 vuoden ajan? Kuka naispuolinen taiteilija on inspiroinut Eppu Normaa'n koskettavan laulun "Marheellisten laulujen maa"? Kuka on vaasalainen taiteilija, jonka pöytäkirjat olivat osayksinä siihen, että Suomessa oli historian alussa kättilö? Kuka on vaasalainen taiteilija, jonka tulo on presidentin kassassa? Tämän kuuluisa taiteilija on teltori Alexandra Theodora Frosterus-Sältin.

Lapsuus

Alexandra Frosterus syntyi 6. joulukuuta 1837 Inkoossa. Hänen vanhempiensa olivat teologian professori Benjamin Frosterus ja Wilhelmina Sofia af Odolin. Benjamin Frosterus oli syntynyt Podajärvellä 28. joulukuuta 1792. Kalajoen kirkkoherran Johan Frosteruksen ja tämän ensimmäisen vaimon Marion Westrynskinen poikana. Robert Frosterus, Kuopion ensimmäinen piispa, oli hänen veljensä. Benjamin Frosterus vietti teologiansa vuonna 1821 ja vihittiin papiksi 1824. Hänestä tuli kirkkohistorian professori vuonna 1829. Benjamin muutti perheineen 1. toukokuuta 1838 Vaasaan. Hänestä tuli silloiselta nimeltään Mustasaaren ja Vaasan seurakunnan kirkkoherra. Alexandra vietti lapsuutensa Hagas pappilassa. Talo seisoo edelleen samalla paikalla lähellä Vanhaa Vasa ja toimii nykyään Vaasan ruotsinkielisen seurakunnan edustustilana.

Alexandra Theodora Frosterus-Sältin 1860-luvulla (Museolaitos, kuva väritetty)

TEKOÄLY

META - UUSI TEKOÄLY

Tekoälysota kuumenee: META AI vyöryy Suomeen – onko tämä lopun alkua CHATGPT:lle?

Pariisin kevät on vasta tuloillaan, mutta teknologiarintamalla on jo täysi rähinä päällä. Mark Zuckerbergin uusi ase, Meta AI, on rantautumassa rytinällä suomalaisten taskuihin. Mutta tekeekö se meistä viisaampia vai onko kyseessä vain uusi tapa kerätä tietojamme?

Kaikkialla, missä sinäkin olet

Siinä missä ChatGPT vaatii oman sovelluksensa ja Google Gemini luottaa hakukoneen voimaan, Meta AI iskee sinne, missä suomalaiset viettävät aikaansa: Facebookiin, Instagramiin ja WhatsAppiin.

Uuden sukupolven Llama 4 -malliin perustuva tekoäly ei ole vain uusi chat-ikkuna. Se on integroitu suoraan viestiketjuihin ja syötteisiin. Voit pyytää sitä suunnittelemaan mökkireissun kauppalistan suoraan perheen WhatsApp-ryhmässä tai analysoimaan Instagram-kuvasi tyylin yhdellä komennolla.

Mikä tekee Metasta ”paremman”?

Meta AI:n suurin valtti on sen saumattomuus. Sinun ei tarvitse vaihtaa sovellusta kysyäksesi neuvoa. Lisäksi Metan uudet Ray-Ban -älylasit tuovat tekoälyn kirjaimellisesti silmiesi eteen: voit kysyä laseilta ”Hei Meta, mikä tämä Helsingin kauppatorin rakenus on?”, ja tekoäly vastaa suoraan korvaasi kameran näkemän perusteella.

Meta AI:n edut verrattuna vanhoihin jätteihin:

Integraatio: Se asuu sovelluksissa, joita käytät jo valmiiksi.

Nopeus: Llama-arkkitehtuuri on tunnettu tehokkuudestaan ja salamannopeista vastauksistaan.

Avoimuus: Toisin kuin suljettu ChatGPT, Metan teknologia on osittain avointa, mikä on kirittänyt kehitystä huimasti.

”Tämä on tekoälymaailman sveitsiläinen linkkuveitsi. Se ei ole vain työkalu, vaan osa sosiaalista elämäämme”, kuvailee eräs teknologia-analyytikko.

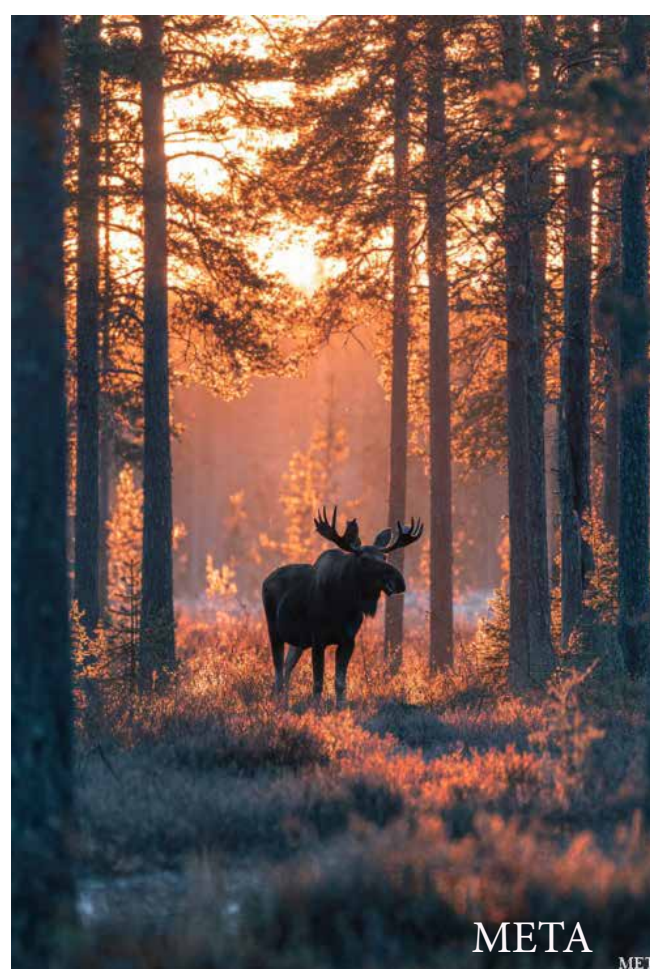
Onko se oikeasti kuningas?

Vaikka Meta AI loistaa arkisessa käytössä, syvällisessä tutkimustyössä ja monimutkaisessa koodauksessa ChatGPT pitää pintansa. Meta on optimoitu keskusteluun ja viihteeseen, kun taas kilpailijat panostavat vielä enemmän akateemiseen tarkkuuteen.

Suomessa herää myös kysymys yksityisyydestä. Meta käyttää julkisia Facebook- ja Instagram-päivityksiämme tekoälynsä kouluttamiseen, mikä on saanut tietosuoja-valtuutetut varuilleen. Käyttäjällä on oikeus kieltäytyä, mutta se vaatii monimutkaisten lomakkeiden täyttämistä asetusten uumenissa.

Kumpi voittaa: Kätevyys vai yksityisyys?

Meta AI on kiistatta tekoälyistä tällä hetkellä ”sosiaalisin”. Se ei ehkä ole maailman viisain professori, mutta se on se välikki kaveri, joka on aina paikalla viestiryhmässäsi. Onko se parempi? Se riippuu siitä, arvostatko enemmän helppoutta vai datasi turvaamista.

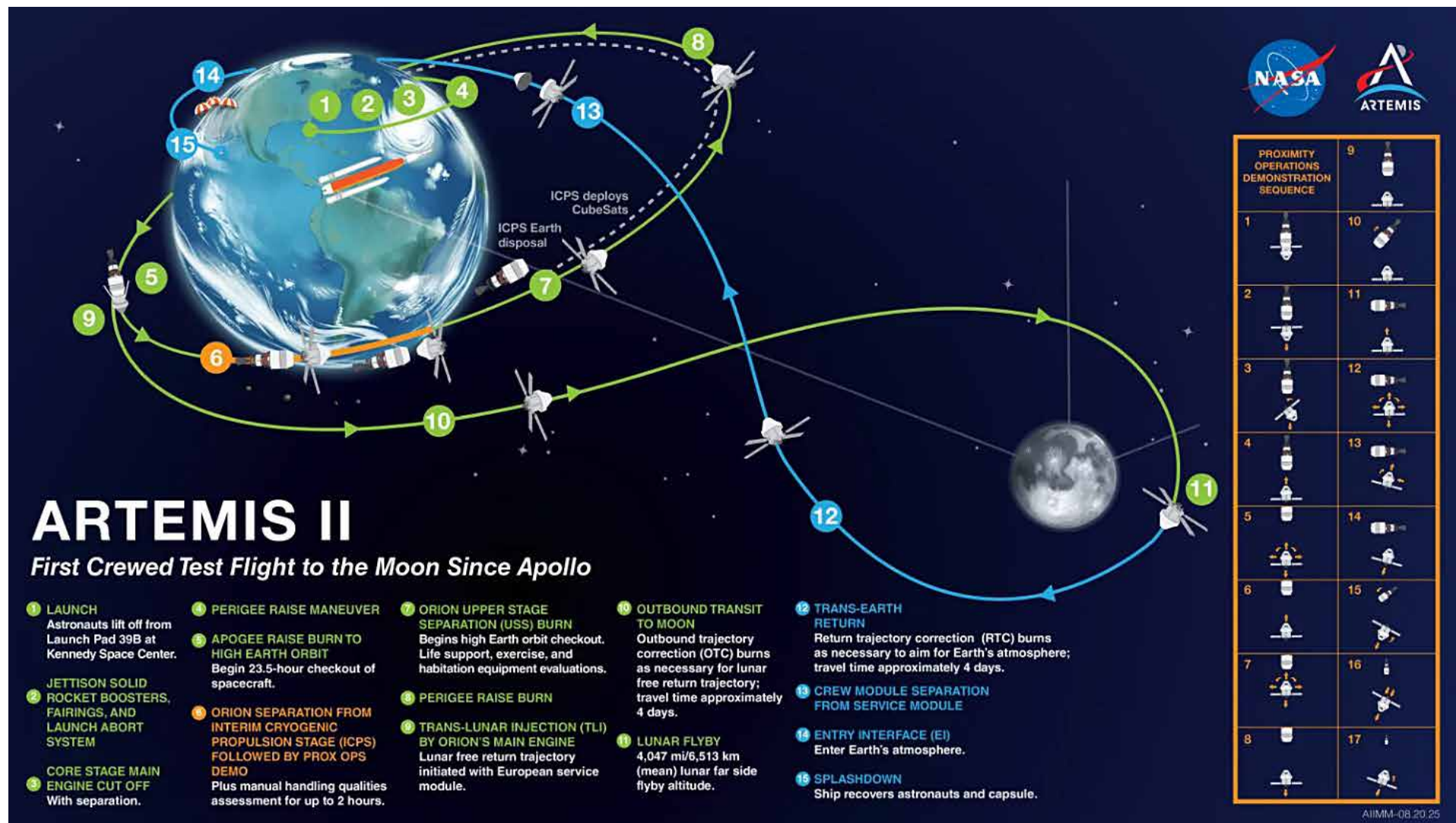

AVARUUSMATKAILU

ARTEMIS II

NASA valmistautuu historialliseen Artemis II -miehitettyyn kuulentoon

Lähtö helmikuun 6 – 11 välillä?

NASA tekee viimeisiä valmisteluja Artemis II -lennolle, joka vie astronautteja kiertoradalle Kuuta ympäröivälle reitille yli 50 vuoden tauon jälkeen.

SLS-kantoraketti ja Orion-alus on siirretty Kennedy Space Centerin laukaisukompleksiin 39B Floridassa, ja lähtö on suunniteltu aikaisintaan 6. helmikuuta 2026. Kymmenen päivän mittainen lento ei laskeudu Kuuhun, vaan testaa miehitetyn avaruuslentämisen keskeisiä järjestelmiä, kuten elintoimintoja, navigointia ja viestintää tulevia pinnalle suuntautuvia lentoja varten.

Lentoon lähtevät komentaja Reid Wiseman, lentopilotti Victor Glover, erikoistehtävien astronautti Christina Koch sekä Kanadan avaruusjärjestön edustaja Jeremy Hansen. He tulevat lentämään kauemmaksi Maasta kuin kukaan ihminen sitten Apollo-aikakauden 1970-luvulla. Seuraavak-

si avaruusjärjestelmän odotetaan suorittavan ns. "wet dress rehearsal" -yleisharjoituksen testataksaan raketin polttoaineen tankkausta ja laskeutustoimintoja.

Artemis II on ensimmäinen miehitetty lento NASA:n Artemis-ohjelmassa, jonka tavoitteena on paluu Kuuhun ja valmistautuminen miehitettyihin Mars-lentoihin. Tämän lennon havainnot ja kokemukset ovat ratkaisevia tulevien, vaativampien Artemis III -pinnalle laskeutumislentojen suunnittelussa.

Asiantuntijat pitävät lentoa merkittävänä askeleena ihmiskunnan avaruustutkimuksessa, koska se vahvistaa käytännössä operaatioita ja järjestelmiä, jotka ovat elintärkeitä kauaskantoisemmille avaruuslentoille.

Lähde: Final Steps Underway for NASA's First Crewed Artemis Moon Mission - NASA
Kuvat: NASA

ARTEMIS II

Astronautit uukiertoon – Miehistö täynnä kokemusta

NASA ja Kanadan avaruusjärjestö CSA ovat julkistaneet miehistön, joka tekee Artemis II -lennon, ensimmäisen ihmisten tekemän matkan Kuuta kiertävälle radalle yli viiteenkymmeneen vuoteen. Kymmenen päivän mittaisella lennolla testataan Orion-luotaimen ja SLS-kantoraketin järjestelmiä ja kerätään kokemuksia, jotka valmis-

televat tulevia kuukirtoja ja pinnalle laskeutumisia. Komentaja Reid Wiseman johtaa Artemis II -miehistöä. Wiseman on Yhdysvaltain avaruushallinnon kokeneita astronautteja: hänet valittiin astronautiksi vuonna 2009 ja hän lensi aiemmin Expedition 41 -tehtävällä Kansainvälisellä avaruusasemalla, missä hän vietti yli 165

päivää avaruudessa ja johti useita tutkimuksia. Ennen tätä tehtävää hän toimi myös NASA:n Astronaut Office -osaston johtajana.

Lentopilotti Victor Glover on myös kokenut astronautti ja entinen laivaston testilentäjä. Hän toimi pilottina SpaceX:n Crew-1 -lennolla, joka vei astronautit kansainväliselle ava-

ruusasemalle ja palasi onnistuneesti takaisin Maahan. Gloverilla on tuhansia lentotunteja yli 40 eri lentokoneessa.

Missionspesialisti Christina Koch on avaruusinsinööri ja kokenein naisastronautti tämän hetken miehistössä. Hän on viettänyt yhteensä 328 päivää avaruudessa ISS-asemalla ja osallistunut historian ensimmäisiin täysin naisvaltaisiin avaruuskävelyihin.

Kanadan avaruusjärjestön astronautti Jeremy Hansen täydentää miehistön missionspesialistina. Hänestä tulee ensimmäinen kanadalainen, joka matkaa Kuuta kiertävälle radalle. Hansen valittiin astronautiksi vuonna 2009 ja hänellä on laaja kokemus avaruusoperaatioiden koulutuksista ja johtotehtävistä.

Tämä miehistö edustaa uutta aikakautta ihmisen avaruuslentämisessä: heidän lentonsa on tärkeä askel kohti pysyvämpää avaruustutkimusta ja ihmisen paluuta Kuuhun.

UKRAINE PRESIDENT

The President of Ukraine and the President of Finland Discussed Support for Ukrainians and the Coordination of Efforts to Achieve a Reliable Peace

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy held a meeting with President of Finland Alexander Stubb, during which they discussed support for Ukrainians across various areas.

The Ukrainian leader thanked Finland for all the assistance provided to Ukraine, including the recent 32nd package of military aid. It is important that all agreements are delivered consistently and on time. Volodymyr Zelenskyy and Alexander Stubb discussed

continued support for Ukraine and joint weapons production.

The leaders also addressed diplomatic work. The Head of State began with a detailed briefing on the negotiation process. The conversation focused on improving coordination of European efforts in this area. The President of Finland assured his readiness to provide whatever support is necessary to achieve peace.

The meeting also covered the urgent implementation of the

decision to allocate EUR 90 billion in financial support to Ukraine, so that these funds can begin contributing to the collective security of all European countries.

Special attention was given to the consequences of Russian strikes on Ukraine and the situation on the front lines. The Ukrainian leader briefed his counterpart on Russian losses, while Alexander Stubb praised the courage of Ukrainian warriors and their role in deterring Russia on the battlefield.

VIKON TAIDE-ELÄMYS

Fanny Churberg
12.12.1845, Vaasa
10.5.1892, Helsinki
Talvimaisema, auringon mailleen mentyä, 1880
Kansallisgallerian kokoelma / Ateneumin taidemuseo
Kuva: Kansallisgalleria / Yehia Eweis

KOVINA AIKOINA
Kertomus Suomen viimeisten nälkävuo-
sien ajoilta
Kirj. KARL A. TAVASTSTJERNA
Suomentanut Juhani Aho
Osa 17

Toinen miehistä oli pohjalainen niin kuin Kalle Pihlkin ja oli lähtenyt kotipuolestaan aivan samoista syistä, mutta hänellä ei pahaksi onneksi ollut hevosta, joka olisi ansainnut rahaa isännälleen.

Erään ruokalevon aikana, kun he taas olivat särpäneet piimää leileistään, tuli puhe kotipuolesta ja saatiin selville, että toinen mies oli pohjalainen ja kotoisin naapuripitäjästä, ja kolmas oli savolainen Kuopion puolesta. Ja muuta keskustelua ei siitä syntynyt kuin että Kalle Pihl pyysi nähdäkseen toisen papinkirjaa, koska tämä oli kehnut sellaisella kulkevansa.

Toinen veti likaisten liiviensä povitaskusta esille kimpun hiki-siä papereita, tarkasteli kutakin niistä päivänpaisteesta ja antoi vihdoinkin kädestään yhden, jossa oli joukko pyhiä kuvia ja vasemmassa reunassa yksinkertainen rakennus, oli kai olevinaan Turun tuomiokirkko. Kalle Pihl otti paperin ja käänteli sitä varovasti pihkaisten sormiensä välissä. Sitten hän alkoi tavailla sitä, sillä hänen omassa papinkirjassaan sanottiin, että hän osaa lukea. Mutta sitä eivät osanneet hänen toverinsa, ja he saivat nyt kuulla kirjan koko sisällön, jonka omistaja tietysti jo osasi ulkoa sanasta sanaan. Se oli talollisen pojan Kalle Lehtimaan Kauhavalta —

vai oli hänenkin nimensä Kalle! — joka oli hyvämaineinen ja taisi kristinopin yksinkertaisesti. Kun Kalle Pihl tuli viimeisiin riveihin, tavaili hän vieläkin hitaammin: ja — ja ... va, va ... paa ... vapaa ... ja sanoi a, v, i, o, vio ... l, i, i, t, t — liitt ... o, o, n — oon ... avioliittoon. Ja vapaa avioliittoon, kertasi hän hitaasti, niin kuin itseksensä.

Hän jätti paperin omistajalle takaisin, hipaisi miettäväisesti kädellä kasvojaan ja vaipui aatoksiinsa. Kohta sen jälkeen lähti hän yksinään työpaikalleen, puolta tuntia ennen kuin muut, ja vyörytteli tusinan verran hirsä veteen ennen kuin muut ehtivät edes lopettaa ruokaunensa.

Kalle Pihl meni taloon yöksi tänä iltana, vaikka hän muuten makasikin eräässä metsätöppässä lähellä työpaikkaa. Siellä hän otti hämärillä tallin ylisillä tavarapussinsa esille ja alkoi katon rajassa olevan raon läpi tulevassa valossa etsiä papinkirjaansa. Ja kun talon rengit kaikki kuin yhdestä suusta kuorsasivat, istui hän siinä kauan ja tavaili papinkirjaansa.

Ei tahtonut loppua tullakaan tuumimisesta tänä yönä. Se oli ainakin selvää, ettei hänen oma papinkirjansa enää kelvannut sen jälkeen kun hän oli valehdellut kapteenille! Milloin tahansa voisi kapteeni vaatia sitä katsoakseen, ja silloin nähtäisiin, ettei hän olekaan naimaton. Ja jos hänet saataisiin kiinni siitä, että hän oli jo ensi näkemällä valehdellut, niin kuka häntä enää sitten uskoisi.

Mutta miksi hän sitten oikeastaan oli valehdellut? Niin — miksi? Ei kukaan ollut häntä siihen pakottanut! Nyt suututti häntä tämä tyhmä teko, joka oli syntynyt vain siksi, että hän tahtoi olla kapteenille mieliksi ja tasoitella sen avulla tietään. Mitä hän nyt tekisi? Menisikö kapteenin luo ja tunnustaisi kaikki? Ei — se olisi kovin naurettavaa, eikähän hän voisi sanoa mitään syytä menettelyynsä. Ei! hänen pitäisi kätkeä kirjansa tai ainakin hävittää se kokonaan ja sanoa, että paperi oli häneltä hukkunut. Mutta silloin hänellä ei olisi niitä papereita, jotka tarvittiin, ja milloin tahansa voisivat ne käännäyttää hänet kotiin irtolaisena. Siihenkään hänellä ei ollut halua.

Ja sitten oli kapteeni hymyillyt niin merkittävästi puhuessaan, että torpparin tulisi olla naimisissa. Niin että siinä oli varmaan-kin jotain tuossa hymyilyssä. Mitäs muuta voisi se olla kuin tuo kaunis ja ylpeä tyttö, jonka hän taloon tullessaan tapasi palaamasta kapteenin puheilta. Mitä? — vai niin, — niin, niin! Sitä siis tarkoitti kapteenin puhe noista selvistä papereista. Niin, niin, se oli vaarallinen juttu tämä, johonka hän vasten tahtoaan oli antautunut ja jumala tietäköön, miten se tulee päättymään.

Juuri kun hän oli uneen vaipumaisillaan, leimahti hänen päähänsä rohkea aate, joka piti häntä valveilla melkein koko yön. Ja seuraavana aamuna varhain käveli hän työpaikalleen ja hautoi koko päivän mielessään sitä tuumaa, jonka hän päätti heti kohta panna toimeen päästäkseen rauhaan kiusaavilta ajatuksiltaan.

Aamiaista syödessä oli Kalle Pihl tavattoman ystävällinen toista pohjalaista kohtaan, sai tietää, että tämä vasta viikko sitten oli tullut paikkakunnalle ja oikeastaan aikoinut rautatietyöhön, vaikka hyvät palkkaehdot ja hauska elämä tukkijoella olivat houkuttelleet häntä rupeamaan Herrasaaren kapteenin palvelukseen.

HUUMORI SATA VUOT- TA SITTEN

Myöhästymisen syy.

Opettaja: — Olet taasen myöhästynyt, Olli. Olli: — Kyllä, mutta isä tarvitsi minua kotona. Opettaja: — Mutta eikö isäsi olisi voinut käyttää ketään toista? Olli: — Ei, koska hän antoi minulle selkään

Viisas ilmoittaja.

Eränkävijä Pyssynen oli tuntemattomalla tavalla menettänyt koiransa. Hän pani lehtiin seuraavan ilmoituksen: ..Kadonnut ruskea lintu-koira, joka kolmen päivän kuluttua alkaa osoittaa vesikauhun merkkejä.” Hän sai koiransa takaisin seuraavana päivänä.

Eläintarha-sirkuksessa.

Eräs itseään vitsikkääksi kuvitteleva herra, gorillalle: — Luuletteko tekin, herra gorilla, että kehitys on kulkenut teistä ylöspäin ihmiseen? Gorilla (jonka nahan sisässä asustaa sirkuksen telttamestari) : — Ei, vaan teistä!

Halusi nähdä puheensa.

Muuan reportteri haastatteli erästä tunnettua vaitiomiestä. Keskustelun kuluessa valtiomies innostui ja hänen silmälasinsa putosivat aivan nenän päähän. — Anteeksi, sanoi reportteri, mutta silmälasinne ovat suunne kohdal-la. — Oikein, vastasi vaitiomies, haluan vain nähdä, mitä minä puhun.

Nurkkalan radalla.

Matkustaja: — Minkä vuoksi juna kulkee niin hitaasti? Konduktööri: — Ellei teitä haluta seurata mukana, niin lähtekää kävelemään. Matkustaja: — Tekisin se kernaasti, mutta minua ei pääteasemalla odoteta, ennenkuin vasta junan tultua.

Ei lääkärin määräykses-tä.

Liikemies Huiputniemi: — Miten kiusallista : nyt minun on viipymättä lähdettävä ulkomaille. Rva Huiputniemi: — Mutta eihän sinun ole pakko noudata lääkärisi neuvoja. Hra Huiputniemi: — Ei se ollut lääkäri, joka määräsi, vaan — asianajajani!

Selkärangan määritelmä.

Opettaja oli antanut oppilaiden tehtäväksi kirjoittaa määritelmän selkärangasta. Koulun neropatti kirjoitti näin: ~Selkäranka on pitkä kapea luu. Sen toisessa päässä istuu päännä ja toisessa istut-te te itse.”

SÄÄ-PELI.

Herkkä nainen: — Tunnen sen aina, kun sataa, jaloissani ja selässäni. Herkkä herrasmies: — Tunnen myös kaikki sään muutokset. Toissa yönä heräsin barometrin putoamiseen. — Ne eivät ole mahdollisia! — No, näethän, se putosi lattialle.

LESKI

Opettaja kysyi: — Voiko joku teistä selittää minulle, mitä ”leski” tarkoittaa.. - Leski, vastasi pieni Anna, on vaimo, joka asui miehensä kanssa niin kauan, että tämä kuoli.

UIMAKILPAILU.

Pikku Karl oli äitinsä kanssa uintikilpailussa. Nyt seuraa - sanoi äiti - 100 metrin rintauinti naisille. Pikku Karl: - Äiti - onko käsien käyttö kiellettyä?

Astronomic picture of the week:

Jupiter moon Io

NASA's Juno spacecraft captured some of the most detailed imagery ever of Io's volcanic surface. In this image, taken by the JunoCam instrument from about 930 miles (1,500 kilometers) above the moon, Io's night side [left lobe] is illuminated by "Jupitershine," which is sunlight reflected from the planet's surfaces. Text credit: NASA/JPL-Caltech/Southwest Research Institute (SwRI)/Malin Space Science Systems (MSSS) Image credit: NASA/JPL-Caltech/Southwest Research Institute (SwRI)/Malin Space Science Systems (MSSS); Image processing: Emma Wälimäki © CC BY Author NASA/Jet Propulsion Laboratory-Caltech/Southwest Research Institute (SwRI)/Malin Space Science Systems (MSSS); Image processing: Emma Wälimäki © CC BY

HELMIKUUN HOROSKOOPPI 2026

Helmikuun hulvaton horoskooppi

lämpenee!

□ Oinas (21.3.-19.4.) Energiaasi riittää vaikka hiihtolomakauden pelastamiseen, mutta muista: kaikki eivät arvosta yllätyshiihtoretkeä ilman suksia.

□ Härkä (20.4.-20.5.) Sinulla on vain yksi tavoite helmikuussa: pysyä mahdollisimman lähellä villasukkapinoja ja mahdollisimman kaukana lumilapiosta.

□ Kaksoset (21.5.-20.6.) Kommunikointisi on huipussaan! Harmi vain, että kaikki eivät ole valmiita vastaanottamaan 12 WhatsApp-ääniviestiä putkeen.

□ Rapu (21.6.-22.7.) Romantiikka leijuu ilmassa, tai sitten se on vain naapurin piparkakutalon viimeiset höyryt. Joka tapauksessa, sydän

□ Leijona (23.7.-22.8.) Olet kuin talven aurinko – harvinainen ja erittäin kirkas, kun päätät ilmestyä paikalle. Helmikuu on täydellinen aika sähköä!

□ Neitsyt (23.8.-22.9.) Olet valmis järjestämään kaiken – myös naapurin eteisen. Muista, että kaikki eivät arvosta systemaattista uudelleenorganisointia yllättäen.

□ Vaaka (23.9.-22.10.) Tasarvoisuus on tärkeää, mutta helmikuussa joudut tekemään suuren päätöksen: kumpi saa viimeisen laskiaispullan?

□ Skorpion (23.10.-21.11.) Salaperäisyytesi vetää puoleensa, mutta yritä olla liian arvoituksellinen. ”Ehkä tulen, ehkä en” -tyyliset vastaukset voivat ärsyttää.

□ Jousimies (22.11.-21.12.) Seikkailunhalusi on suuri, mutta helmikuussa on hyvä varmistaa, että jää ei ole liian ohut – sekä kirjaimellisesti että wkuvainnollisesti.

□ Kauris (22.12.-19.1.) Työskentelet ahkerasti, mutta muista: laskiaispullaa ei voi syödä exceleillä. Ota tauko ja nauti elämästä – ja kermavaahdosta.

□ Vesimies (20.1.-18.2.) Helmikuu tuo sinulle kekseliäisyyttä, mutta kaikki eivät ehkä arvosta avantouinnin markkinointia ”rentouttavana” kokemuksena.

□ Kalat (19.2.-20.3.) Haaveilet jo keväästä, mutta todellisuus muistuttaa, että helmikuu tuo vielä yllättäviä lumisateita – ja ehkä myös yllättävän deittihdotuksen!

BLOGGI- KIRJOITTAJAT

Kirjoita Waasan Päivälehteen – Et simme bloggajia!

Rakastatko ajatustesi, kokemuksesi tai asiantuntemuksesi jakamista? Waasan Päivälehti etsii intohimoisia kirjoittajia, jotka haluavat luoda mielenkiintoista sisältöä lukijoillemme.

Kirjoitatpa sitten paikallisia uutisista, kulttuurista, elämäntavasta, yrittäjyydestä tai omista kokemuksistasi – äänesi on tervetullut!

Kirjoittaminen *Waasan Päivälehdelle* on loistava tapa saada teksti laajemmin luetuksi, tustua uusiin ihmisiin ja kehittää luovuuttasi. Aiempaa kokemusta ei tarvita – tärkeintä on into ja ideat! Arvostamme monipuolisia näkökulmia ja uusia ääniä, jotka kuvastavat yhteisömme elinvoimaa.

Kiinnostuitko? Lähetä meille blogi-idea tai pieni näyteteksti, ja julkaisemme tekstisi mielellämme. Tule mukaan tekemään *Waasan Päivälehteä* paikka merkityksellisille keskusteluille ja inspiroiville tarinoille!

Ota yhteyttä sähköpostitse waasanpaivalehti@gmail.com lisätietoja varten. Odotamme innolla kuulevamme sinusta!

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on piirretty 1870-luvun lehdistöstä. Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansalliskirjasto (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini ja Monica tekevät osan rutiininomaisesta toimitustyöstä, kuten käännöstyö, korrektuuriin luku ja lyhyen notisien kirjoittaminen. Kaikki tekstit on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päivälehtityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntaiaamuisin. mutta tavoitteena on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs. Lukijoiden kirjoitukset ovat tervetulle!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisena pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Helsingin toimitus: Waasan Päivälehti, Toinen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoitukset pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa.

Email: waasanpaivalehti@gmail.com

Lukijoilta

Erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen: waasanpaivalehti@gmail.com

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

waasanpaivalehti@gmail.com

jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Ota yhteyttä: waasanpaivalehti@gmail.com